UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Condictione ex lege.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

PEcuniam. Si cauſa † nō impletur caſu for-
tuito ceſſat condictio, hoc dicit.
cum l.ſequen. ¶ Ad legem pecuniam.op.ff.eod.l.ſi pe-
cuniam.in princi.⁊ l.iij.§.j.gloſſ.non dicit bene hic.veri-
tas eſt iita, vt dicit gloſſ.in contrario, ⁊ ibi dicemus latius. breui-
ter aut volo repetere quaſi cauſa non ſecuta,⁊ non poſſum,vt hic.
Aut quaſi peniteat, quia † penitentie eſt locus in contractibus
innominatis ⁊ poſſum.Ita loquitur l.contraria.

De condictione ob turpem cauſam. Rubr. VII.

LEX I.

☞ Exceptio contra promiſſionem, quando fuit facta ob tur-
pem cauſam,intra quantum tempus poſſit opponi.

a **SI ex cautione.** [a] Promiſſionis ex
cauſa turpi, in ve-
ritate licet in cautione cauſa exprimatur honeſta,
poteſt cōdici liberatio,hoc dicit.Iſtam legem ha-
buiſtis in l.ſi ſub ſpecie.ſupra.de poſtu.dic vt ibi.
¶ Oppo.quod imo aduerſarius debet probare,
non ille,qui excipit,vt l.ſi ex cautione.j.de non nu.pec.Solu.Dic,
illud eſt verum intra biennium,hic poſt biennium.Ueritas,vt mi-
1 hi videtur eſt, quia ibi † loquitur in exceptione non num.pec.que
habet locum, quando aliquid eſt promiſſum ſpe future numera-
tionis, hic vero non ſub ſpe future numerationis, ſed ob certam
cauſam turpem, ideo non eſt proprie exceptio non num.pec.ſed
2 doli, vel cauſe iniuſte, vel ſimulationis. ¶ † Quero pro declara-
tione huius legis, ſi procedit iſta exceptio, dico quod in dic.pro-
miſſione nulla interuenit numerata pecunia, ſed dicta promiſſio
fuit ob cauſam turpem, ⁊ non exprimo cauſam, vtrum procedat
iſta exceptio ſi non exprimo ob quā cauſam.hic videtur text.quod
ſic,ſed tu cogitabis quādo habebis opponere exceptionem. Non
dico modo,ſed vide notata per me in l.j.j.de teſta.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si ex cautione.Uide ad hanc legem,Bartol.in l.pe.
in fin.ff.eodem.⁊ quod ibi dixi.⁊ iſta l.habet locum in quacunque
parte verſetur turpitudo,vt hic in gloſ.⁊ ita intellexit Bart.in l.ij.
⁊ j.ff.eodem.

LEX II.

CUm te. In pari cauſa turpitudinis, potior eſt
conditio poſſidentis, hoc dicit. Gloſſ.
tāgit quaſdam queſtiones, quid de pignore.dic vt l.iiij.
§.ſed quod meretrici.ff.eod.⁊c.

LEX III.

QUod euitandi. ¶ Quando turpitudo
verſatur ex parte reci-
pientis tantum, quod datum eſt repetitur,⁊ turpitudo
a punitur [a], hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Punitur.Uide quod not.Bart.in l.cum ea.⁊ ibi om-
nino Bald.j.quod me.cau.

LEX IIII.

a **QUoties.** In actione ſtricti iuris non veniunt vſu-
re [a], hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Uſure. Adde tamen quod quando reſcinditur con-
tractus habitus feneratorius fructus extenuant ſortem.not.gloſ.
in c.ad noſtram.de emp.⁊ vendi.

LEX V.

MErcalem. Promiſſum ob turpem cauſam, ex
parte vtriuſque non poteſt peti,hoc
dicit,⁊c.

LEX VI.

OB reſtituenda. Qui recipit pecuniā
vt faciat quod facere
tenebatur,condictione ob turpem cauſam tenetur,hoc
dicit,cum legib.ſeq.

De condictione furtiua. Rubr. VIII.

LEX I.

PReſes prouincie. Actiones penales
contra plures dan
tur in ſolidum, ⁊ vnius ſolutione alter non liberatur,
ſecus in perſecutorijs,hoc dicit.

LEX II.

ANte oblationem. Periculum rei furtiue
ſpectat ad furem.

De condictione ex lege. Rubr. IX.

LEX I.

a **LIcet.** Hec eſt bona [a] lex, ⁊ habet vnum caſum
ſingularem. Fiſcus debitorem pure vel in
diem debitoris ſui ex cauſa principali poteſt conueni-
re etiam ante diem,condictione ex hac lege.h.d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Bona. Uide in l.ij.C.quando fiſcus vel priua.quod
not.Bart.in l.iij.§.multa.ff.de iure fiſci.

LEX II.

a **DIſſolute.** [a] Debitor liberatus ſolutione po-
teſt debiti inſtrumētum condictio-
ne ex hac l.condicere.h.d.Breuiter dic.Aut inſtrumē-
tum erat debitoris,⁊ poteſt agere actione ad exhiben-
dum,vel rei vendica.vt ſ.ad exhi.l.fin. Aut erat creditoris, ⁊ tunc
poteſt agere condictione ſine cauſa,vt reddatur ſibi inſtrumētum
cancellatum, dum tamen faciat aliud inſtrumentum creditori ſe
debitum exoluiſſe,vt l.plures.j.de fid.inſtr.de fur.l.qui tabulas.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Diſſolute.Et hanc legem extende vt per gloſſ.⁊ doct.
in c.accedens.el j.vt lite non conteſt.⁊ vide in materia per do.Ant.
in c.eccleſia.vt lite pen.ſed an debeat in caſu huius l.debitor refi-
cere expenſas inſtrumenti ipſi creditori,vide Bal.in l.fi.j.eo.⁊ me-
lius in l.eos.§.ſuper his.j.de vſur.⁊ no.per Bal.in l.nec ignorans.
de fru.⁊ li.exp.⁊ hic adde Bal.in l.huiuſmodi.§.ſi ita.de leg.j.

LEX IIII.

SI non eſt. Numeratum intra tempus intra
quod poteſt opponi exceptio non
num.pec.poteſt condici liberatio,hoc dicit,⁊c.

De actionibus & obligationibus. Rubr. X.

LEX I.

1 ☞ Species continetur appellatione quantitatis.
2 Actio vtilis ſine ceſſione non tranſit ex contractu innominato,niſi
in ſubſidium.⁊ num.14.
3 Ex datione in ſolutum quando tranſeat vtilis ſine ceſſione.
4 Mandatum procuratoris in rem ſuam,quando finiatur morte.
5 Actio vtilis quando tranſeat ſine ceſſione ⁊ num.15.
6 Titulus contractus non requiritur in ceſſione, quando creditor
cedit fideiuſſori,vel correo,vel ſimilibus.⁊ num.24.
8 Quod operatur traditio in rebus corporalibus, operatur ceſſio
in incorporalibus.
11 Actio vtilis vnde oriatur,⁊ an ſit datiua.⁊ num.16.⁊ 19.
12 Agens actione vtili, an poſſit dicere aduerſarium obligatum.⁊
nume.22.
13 Quādo ceſſionarius agit ex ceſſione,an de ceſſione debeat diſcuti
ante litem conteſt.⁊ num.18.
10 Actio vtilis in actionibus realibus, an dicatur natiua an vero
datiua.

DAta. Legitur duobus modis. Uno modo in
gl. Alio modo per Azo in ſum.ſecundū
lect.gl.breuiter hoc intendit. Ex contractu innomi-
a nato non trāſeunt vtiles actiones ſine ceſſione [a] niſi
in ſubſidium.h.d. ¶ Opp.ex contractu emptionis
tranſeunt vtiles actiones ſine mādato,vt l.emptor.
j.de here.vendic.⁊ j.proxi.in fi.ſed hic fuit contractus emptionis,
quod apparet, quia fuit data pecunia pro illa actione, ergo com-
petit vtilis, nec eſt neceſſe quod expectetur quod creditor ſine he-
rede decedat.hic dicitur contra,ergo male. ¶ Huius timore dixe-
runt antiqui quod hic non fuit contractus emptionis, ſed fuit
quidam contractus innominatus,ſcilicet do vt facias, ⁊ intelligūt
quod hic non fuit data pecunia numerata.ſed in ſacculo ſignata
1 tanquam ſpecies. ¶ † Nec obſtat text.qui dicit quantitate, quia
etiam appellatione quantitatis continetur ſpecies, vt l.quiſquis.
de leg.iij.⁊ ſecundum hoc fuit do vt facias.Poſſumus etiam dice-
re,quod fuit facio vt facias,⁊ tunc exponemus text.qui dicit,data
id eſt, tradita. Iſta lect.licet ſit vera in ſe,tamen diuinare eſt,ideo
2 veniamus ſtatim ad aliam lectu. ¶ † Not.tamen ex ea illud ꝙ dixi
tibi in ſummario,quod ex contractu innominato non tranſit vtilis
actio ſine ceſſione,niſi in ſubſidiū quando non ſuper eſt ille qui de-
bet cedere.qđ eſt notādū. Probatur in l.j.in fi.cum l.ſeq.ff.de inſti-
to.⁊ de dam.infec.l.dāni.§.fi.⁊ ibi not. ¶ Secūdo modo legitur ſm
Azo.in ſumma. licet gl.hic de eo nō faciat mētionē, ⁊ ſm eum hoc
breuiter intēdit. Mandatū directarū actionū ex cauſa emptionis
expirat mandatore mortuo ſine herede, ⁊ vtiles ſole remanēt.h.d.
¶ Op.ad iſtā lec,qđ cōpetit vtilis ex cōtractu emptiōis,etiā ante
mortē mandātis,vt j.l.proxi.⁊ l.emptor.de here.vend.Sol.Fateor
contrarium,nec hec lex hoc negat ſed dicit quod directe actiones

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN